

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Videnskabelighed og dens Fremme, især med Hensyn paa Fædrelandet

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: [https://tekster.kb.dk/text/gv-1807\\_63-com-shoot-com523.pdf](https://tekster.kb.dk/text/gv-1807_63-com-shoot-com523.pdf) (tilgået 29. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig kan muligvis hentyde til den såkaldte ateismestrid i Jena i 1798-1799, der blev udløst af to artikler af hhv. J.G. Fichte og Friedrich Karl Forberg i *Philosophisches Journal einer Gesellschaft Teutscher Gelehrten* i 1798. Især Forbergs artikel, der radikaliserede Kants gudsbegreb, blev genstand for debat. Kant havde allerede i 1781 afvist kristendommens gudsbeviser: Gud kan ikke være genstand for erkendelsen, men tjener alene som et 'praktisk postulat' på samme måde som friheden og sjælens udødelighed. Forberg drog derfor konklusionen: Når Gud ikke kan erkendes, må troen være en privat sag. Mennesket kan derfor ikke gøre andet end at leve et moralsk liv, som om der fandtes en Gud: "Det er sandt, du kan ikke bevise videnskabeligt, at det altsammen må være sådan, men nok om det, dit hjerte fortæller dig, at du skal handle, som om det forholdt sig sådan, og når du handler på denne måde, så viser du netop derigennem, at du har religion!" (oversat af GV, original: "Es ist wahr, du kannst von dem Allem nicht scientifistisch beweisen, daß es so seyn müsse, aber genug, dein Herz sagt dir, du sollst so handeln, als ob es so wäre, und wenn du so handelst, so zeigt du eben dadurch, dass du Religion hast!" Forberg 1798, s. 36). Ateismestriden førte til J.G. Fichtes afskedigelse som professor. Grundtvig kan have hørt om ateismestriden fra Steffens, der omtalte den i *Indledning til filosofiske Forelæsninger* (Steffens 1996, s. 24-25).